

Krimināllikuma 269.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse

Tēze: Krimināllikuma 269.panta pirmajā daļā paredzēta kriminālatbildība par uzbrukumu varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai sakarā ar tās likumisku dienesta darbību, kā arī par uzbrukumu personai sakarā ar tās līdzdalību noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā. Šā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvā puse izpaužas kā uzbrukums. Ar uzbrukumu jāsaprot aktīvas darbības.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Krimināllietu departamenta

2011. gada 1. februārī

LĒMUMS

Lietā SKK – 61/2011

(Krimināllieta Nr. 11092152309)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents P.Dzalbe,
senatore A.Nusberga,
senators A.Freibergs

izskatīja lietu rakstveida procesā sakarā ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona prokuratūras prokurora A.Sirmā kasācijas protestu par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 12.novembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a

ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2010.gada 20.maija spriedumu
S.S., personas kods [..],
atzīts par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas un
attaisnots.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2010.gada 12.novembra lēmumu Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2010.gada 20.maija spriedums atstāts negrozīts.

Pirmstiesas kriminālprocesā pret S.S. celta apsūdzība par to, ka viņš izdarījis uzbrukumu varas pārstāvim sakarā ar likumisku dienesta darbību.

2009.gada 14.septembrī ap plkst.20:50 S.S. alkohola ietekmē savā dzīvesvietā [..] ielā [..], Rīgā, būdams negatīvi noskaņots pret Rīgas Pašvaldības policijas Ziemeļu rajona pārvaldes darbiniekiem E.M. un A.A., kuri, pildot dienesta pienākumus ieradās dzīvoklī sakarā ar izsaukumu par ģimenes konfliktu, pārrunu laikā ar inspektoru E.M. piedraudēja izrēķināties ar viņu un viņa ģimenes locekļiem, kā arī atbrīvot viņu no ieņemamā amata. Nolūkā izdarīt uzbrukumu varas pārstāvim sakarā ar viņa likumisko darbību S.S. pārrunu laikā ar inspektoru E.M., uzdodot viņam jautājumu par ieroča esamību un nesaņēmis uz to atbildi, noliecās pie istabā esošā klubkrēsla, izņēma no tā pistolei līdzīgu priekšmetu un, īstenojot savu noziedzīgo nodomu, pavērsa to pret inspektoru E.M., tādā veidā piedraudot un demonstrējot gatavību pielietot vardarbību pret inspektora E.M. dzīvību un veselību.

S.S. noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas.

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona prokuratūras prokurors A.Sirmais iesniedzis kasācijas protestu, kurā lūdz atcelt abu instanču tiesu nolēmumus un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.

Prokurors abu instanču tiesu nolēmumus uzskata par nepamatotiem, jo tiesas pieļāvušas Krimināllikuma pārkāpumus un būtiskus Kriminālprocesa likuma pārkāpumus.

Abu instanču tiesas, piešķirot lielāku ticamību apsūdzētā S.S. un I.P. sniegtajām liecībām pirmās instances tiesā, nevērtējot tās kopsakarā ar cietušā E.M., liecinieku A.A. un I.P. sniegtajām liecībām pirmstiesas procesā, nepamatoti uzlabojušas apsūdzētā S.S. stāvokli, tādējādi rupji pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 128.panta prasības.

Prokurors nepiekrīt tiesu secinājumam, ka cietušais E.M. atradās šķietamās aizstāvēšanās stāvoklī, jo no eksperta atzinuma izrietot, ka ieroča makets, kas tika atņemts S.S., ir ļoti līdzīgs rūpnieciski izgatavotam ierocim. Līdz ar to uzbrukuma brīdī cietušais E.M. nevarēja un viņam nevajadzēja apzināties, ka viņš atrodas šķietamās aizstāvēšanās stāvoklī un viņa darbības vērtējamas kā nepieciešamā aizstāvēšanās. Tādējādi, tiesas, tikai daļēji izvērtējot ekspertu atzinumā konstatēto, nepamatoti piemērojušas Krimināllikuma 30.panta pirmo daļu.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts, bet prokurora A.Sirmā kasācijas protests noraidāms.

Krimināllikuma 269.panta pirmajā daļā paredzēta kriminālatbildība par uzbrukumu varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai sakarā ar tās likumisku dienesta darbību, kā arī par uzbrukumu personai sakarā ar tās līdzdalību noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā.

Šā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvā puse izpaužas kā uzbrukums. Ar uzbrukumu jāsaprot aktīvas darbības. Juridiskajā literatūrā ir izteikts viedoklis, ka ar uzbrukumu jāsaprot jebkāda vardarbība, kas apdraud cietušā dzīvību vai veselību, vai draudi nekavējoties lietot tādu vardarbību (U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināltiesības.-Rīga, 1999, 295.lpp.).

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā S.S. rīcībā nav noziedzīga nodarījuma sastāva subjektīvās un objektīvās puses. Tiesa norādījusi, ka ar šaušanai nederīgu revolvera maketu nevar tikt realizēti draudi pielietot vardarbību, kas apdraud cietušā dzīvību vai veselību. Bez tam S.S. nebija nodoma pielietot vardarbību, kas apdraudētu cietušā dzīvību vai veselību, vai arī nodoms izteikt draudus, nekavējoties pielietot šādu vardarbību.

Kā būtisku Kriminālprocesa likuma pārkāpumu prokurors norāda Kriminālprocesa likuma 128.panta pārkāpumu, nekonkretizējot šā panta daļu. Kriminālprocesa likuma 128.pants reglamentē pierādījumu ticamību. Pierādījumu ticamības novērtēšana ietilpst pirmās instances un apelācijas instances tiesas kompetencē. Apelācijas instances tiesa ir novērtējusi pierādījumu ticamību.

Norāde prokurora protestā uz Krimināllikuma 30.panta pārkāpumu neattiecas uz apsūdzēto S.S. Apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka cietušais E.M. ir atradies šķietamās aizstāvēšanās situācijā.

Norādes uz citu Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumiem kasācijas protests nesatur.

Līdz ar to kasācijas instances tiesa secina, ka pēc prokurora kasācijas protestā izteiktajiem motīviem nav pamata apelācijas instances tiesas lēmuma grozīšanai vai atcelšanai.

Turklāt kasācijas instances tiesa atzīmē, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai daļai kasācijas protestu šajā lietā varēja iesniegt par apelācijas instances tiesas nolēmumu. Tāpēc neatbilst likuma prasībām prokurora lūgums kasācijas protestā par abu instanču tiesu nolēmumu atcelšanu.

Vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 585. un 587.panta, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a

Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2010.gada 12.novembra lēmumu atstāt negrozītu, bet Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona prokuratūras prokurora A.Sirmā kasācijas protestu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.